

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр та найменування спеціальності)

на тему: «Спрощена система оподаткування в Україні: сучасні реалії та
перспективи вдосконалення»
(назва теми)

Виконавець:

студент групи 41 ФФБС

Славихіна А.Г.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Хомутенко А. В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Правове регулювання навантаження щодо сплати податків підприємницької діяльності є одним із пріоритетних в сучасній економіці будь-якої країни. У кожній країні свій шлях вирішення проблем малого бізнесу, це можуть бути і спеціальні податкові режими, податкові пільги, а також надання інших переваг

Спрощене оподаткування являє собою спеціальний податковий режим, основна мета створення і введення якого - надання допомоги окремим категоріям платників податків, в більшій мірі малим підприємцям, так як саме вони в значній мірі сприяють зростанню внутрішнього валового продукту, підвищення рівня життя населення та вирівнювання економічної ситуації в країні.

Підтримка і розвиток малого бізнесу в Україні пов'язана, перш за все, з потребою у формуванні середнього класу. Так як відомо, що саме ця категорія населення становить більшу частину платників податків і, відповідно, є одним з основних джерел податкових доходів держави. Саме тому рішення проблем малого бізнесу в сфері оподаткування, надання йому найбільш сприятливих умов для розвитку і вдосконалення є однією з основних цілей, що стоять перед державою.

Для створення конкуренції у нас в країні, необхідно, щоб кількість приватних підприємців зростала. Для цього потрібно створити ефективну систему підтримки даних суб'єктів у сфері оподаткування. Якраз в цьому напрямі і діє існуюча спрощена система оподаткування. Таким чином, існує необхідність в більш ефективному правовому регулюванні спрощеної системи оподаткування, адже саме від цього залежить подальший шлях розвитку малого бізнесу в Україні, чим обґрунтовується актуальність дослідження.

Процедурам функціонування загальної та спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності приділяли свою увагу багато вітчизняних науковців та фахівців, а саме: А. Базилюк, Андрущенко В.Л., Азаров М.Я., Данчілов О.Д., З. Варналій, О. Десятнюк, Ю. Іванов, О. Квасовський, А. Крисоватий, Д. Серебрянський, Л. Сідельникова, О. Сторожко, В. Федосов, А. Чирва, С. Юрій та іноземні науковці теоретики і практики.

Метою роботи є окреслення особливостей спрощеної системи оподаткування в Україні, її аналіз та викладення шляхів її удосконалення.

За для досягнення мети необхідним є виконання наступних завдань:

- дослідити сутність та види систем оподаткування;
- окреслити еволюцію та етапи розвитку спрощеної системи оподаткування;
- визначити переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування;
- проаналізувати тенденції розвитку малого та середнього бізнесу в Україні;
- здійснити моніторинг податкових платежів від суб'єктів господарювання - спрощенців до місцевих бюджетів України;
- оцінити ефективність функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні;
- узагальнити шляхи адаптації зарубіжного досвіду застосування спрощеної системи оподаткування до вітчизняної практики;

- систематизувати напрямки підвищення ефективності функціонування спрощеної системи оподаткування;

- зазначити підходи до стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу.

Методи дослідження. Основу дослідження склали діалектичний метод пізнання, що передбачає вивчення економічних процесів в їх постійному розвитку, взаємозв'язку і взаємозумовленості, а також такі загальнонаукові методи, як аналіз і синтез, порівняння й угруповання, графічних зображень, системний підхід та ін. У роботі використано морфологічний аналіз (для уточнення понятійного апарату), методи упорядкування (у дослідженні нормативно-правового регулювання оподаткування малих підприємств), структурний аналіз (для розкриття особливостей спрощеної системи оподаткування), графічний метод (для візуалізації результатів дослідження), табличний метод (для зведення статистичних даних).

Інформаційна база роботи. Нормативно-правову основу бакалаврської роботи становлять акти конституційного, адміністративного, цивільного, господарського, фінансового законодавства України, нормативно-правові акти, що регулюють процес оподаткування малих підприємств.

Емпірична основа дослідження ґрунтується на вивченні й узагальненні статистичних даних Міністерства фінансів України, Державної служби статистики, Державної податкової служби та інших органів і установ.

Структура роботи обумовлена метою і завданнями дослідження. Робота складається із вступу, трьох розділів, у яких об'єднано дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (53 найменування). Загальний обсяг становить 67 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні засади спрощеної системи оподаткування**» розкриваються сутність та визначаються види систем оподаткування, досліджуються еволюція та етапи розвитку спрощеної системи оподаткування. Автором визначено актуальні переваги і недоліки спрощеної системи оподаткування.

У другому розділі «**Спрощена система оподаткування в сучасних реаліях розвитку економіки України**» проведено аналіз тенденцій розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. Здійснено моніторинг податкових платежів від суб'єктів господарювання – спрощенців, а також оцінювання ефективності функціонування спрощеної системи оподаткування.

У третьому розділі «**Перспективи удосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні**» на основі зарубіжного досвіду розглянуто напрямки підвищення ефективності функціонування спрощеної системи оподаткування. Досліджено підходи до стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу.

ВИСНОВКИ

Під час виконання аналізу, визначено, що функціонування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності в Україні збіглося у часі з фундаментальними структурними змінами в економіці, зокрема в організації

виробництва. Одним із напрямків таких змін був розвиток малого бізнесу, перш за все мікропідприємництва, підтримка розвитку якого була головною метою запровадження спрощеної системи оподаткування.

Застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності надає суб'єкту малого бізнесу низку переваг: спрощення процедури і порядку реєстрації платника податку: можливість переходу на сплату єдиного податку з початку будь-якого кварталу; спрощення розрахунків, пов'язаних із визначенням сум податків; можливість вибору сплати ПДВ; спрощення ведення поточного бухгалтерського обліку та форм фінансової звітності, передбачених Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку; зменшення кількості форм та спрощення порядку подання податкової звітності.

Проте поряд із перевагами спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу виокремлені певні недоліки, зокрема: обмеження обсягів виручки суб'єктів малого бізнесу, які дають право використовувати спрощену систему оподаткування; сплата єдиного податку фізичними особами авансом за звітний період (квартал) без урахування фактично отриманого доходу від здійснення діяльності, застосування єдиних податкових ставок для всіх категорій платників, незалежно від обсягів виручки за звітний період; відсутність звільнення новостворених суб'єктів від оподаткування на кілька перших років діяльності, а також відсутності для них пільгових умов кредитування.

Оцінюючи особливості, переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва, можна виділити цілу низку вагомих проблем:

- нормативно-правова база оподаткування є складною і неузгодженою;
- недосконалий механізм нарахування і сплати єдиного податку. Оскільки він за своєю економічною суттю не є єдиним. Адже платники сплачують і інші платежі - єдиний соціальний внесок, ПДВ тощо;
- складний механізм проведення розрахунків із бюджетами та державними цільовими фондами;
- неможливість використання спрощених процедур оподаткування для підприємств, які на невелику суму перевищують поріг за масштабами діяльності;
- суб'єкти малого бізнесу не завжди зацікавлені у переході із загальної системи на спрощену систему оподаткування.

Для вирішення цих проблем доцільно: розробити інструменти стимулювання розвитку малого бізнесу та інвестування інноваційної і експортної спроможності; знизити податкове навантаження; удосконалити антикорупційне законодавство; розробити заходи, які будуть стимулювати надання кредитів і інвестування у мале підприємництво; удосконалити нормативно-правову базу системи оподаткування; включити єдиний соціальний внесок до складу єдиного податку; розширити перелік видів діяльності, для яких не застосовується спрощена система, щоб запобігти схемам мінімізації податкових платежів суб'єктами малого підприємництва.

Встановлено, що сучасний стан оподаткування суб'єктів малого бізнесу свідчить про неефективність діючої системи, відсутність належного стимулювання.

Таким чином, в умовах розвитку вітчизняної економіки питання застосування і вдосконалення спрощеної системи оподаткування є дуже актуальними. Ефективне реформування економічного, політичного і соціального устрою країни неможливо без актуальною податкової системи. Для проведення податкової політики недостатньо наявності стабільної податкової системи, необхідні активні інструменти, яким і в тому числі є спеціальні податкові режими з особливим порядком обчислення податків.

Прийняті в останні роки заходи щодо вдосконалення спрощеної системи оподаткування дозволили в значній мірі знизити оподаткування на малий бізнес, що спричинило за собою розвиток виробництва, розширення інвестиційної діяльності, збільшення зайнятості населення, а спрощення оподаткування не тільки знизило витрати платників податків на ведення податкового і бухгалтерського обліку, а й підвищило ефективність податкового адміністрування.

Зміни останніх років були покликані зробити податкову систему зрозумілою і прийнятною для рядового платника податків. Податків стало менше, але складність їх адміністрування, як вбачається, зберігається, тобто реформа істотно не вплинула на спрощення ведення бізнесу в Україні. Трансформація одних податків в інші свідчить про те, що вони «заховані», а не скасовані або раціоналізовані.

Однак практика застосування вищевказаної системи до суб'єктів малого бізнесу свідчить про необхідність її серйозного реформування з метою створення сприятливих умов для легального розвитку малого бізнесу, виховання законослухняних, сумлінних платників податків, які здійснюють підприємницьку діяльність у цій сфері економіки і створюють робочі місця для населення. При цьому необхідно врахувати наявний позитивний досвід і думку регіональних органів влади та самих підприємців.

Для підвищення її ефективності Україна має активно впроваджувати міжнародний досвід. Під час внесення змін до Податкового кодексу України та розроблення державних програм підтримки насамперед слід враховувати національні та регіональні особливості їхнього розвитку. Подальші наукові дослідження мають на меті узгодження вітчизняного законодавства у сфері малого бізнесу з європейським.

Здійснення таких досліджень вимагає поліпшення статистичних спостережень за розвитком сектору малого та середнього бізнесу, проведення масштабних соціологічних опитувань, а також розробки спеціальних інструментів та методик, які б враховували специфіку вітчизняної економіки.

АНОТАЦІЯ

Славихіна А.Г. «Спрощена система оподаткування в Україні: сучасні реалії та перспективи вдосконалення».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі досліджено теоретичні засади спрощеної системи оподаткування. Проаналізовано тенденції розвитку малого та середнього бізнесу в Україні.

Проведено моніторинг податкових платежів від суб'єктів господарювання – спрощенців. Здійснено оцінювання ефективності функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні. Розглянуто зарубіжний досвід застосування спрощеної системи оподаткування та запропоновано шляхи адаптації його до вітчизняної практики. Обґрунтовано напрямки підвищення ефективності функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні.

Ключові слова: малий бізнес, спрощена система оподаткування, ФОП, єдиний податок.

ANNOTATION

Slavikhina A.G. " Simplified taxation system in Ukraine: modern realities and prospects for improvement "

Graduation work for the Bachelor's Degree in the specialty 072 "Finance, Banking and Insurance". - Odessa National Economic University. - Odessa, 2020.

The theoretical bases of the simplified taxation system are investigated in the work. The tendencies of small and medium business development in Ukraine are analyzed. Monitoring of tax payments from business entities - simplified. The efficiency of the simplified taxation system in Ukraine has been evaluated. The foreign experience of application of the simplified system of taxation is considered and the ways of its adaptation to domestic practice are offered. The directions of increasing the efficiency of the simplified taxation system in Ukraine are substantiated.

Key words: small business, simplified taxation system, sole proprietorship, single tax.